

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1796/2015
02.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Р.А. из Л., чији су пуномоћници Г.С. и М.Ј., адвокати из Ч., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа у Зрењанину, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зрењанину, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 480/15 од 15.04.2015. године, у седници одржаној 02.12.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 480/15 од 15.04.2015. године, као изузетно дозвољеној, применом члана 395. ЗПП.

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 480/15 од 15.04.2015. године, у делу којим је одлучено о захтеву тужиоца за исплату трошкова за исхрану у току рада и неисплаћеног регреса, све са припадајућим доприносима.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 480/15 од 15.04.2015. године и пресуда Основног суда у Зрењанину П1 135/15 од 19.02.2015. године, у делу којим је одбијен тужбени захтев за исплату накнаде зараде по основу рада у дане државних и верских празника, прековременог рада, ноћног рада и по основу приправности, све са припадајућим доприносима и предмет се у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 135/15 од 19.02.2015. године, ставом првим изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му по основу рада у дане државних и верских празника, прековременог рада и ноћног рада исплати појединачне месечне износе са припадајућом законском затезном каматом, по основу приправности за јуни и јули 2011. године исплати по 1.693,54 динара са припадајућом законском затезном

каматом, по основу трошкова за исхрану у току рада за период септембар - децембар 2008. године и јануар 2009. године исплати укупно 5.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом и на име неисплаћеног регреса за годишњи одмор за 2008. годину исплати 3.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом, а све ближе одређено у изреци, као и да се обавезе тужена да Фонду за пензијско и инвалидско осигурање запослених, Филијала Зрењанин за тужиоца уплати доприносе по основу пензијског и инвалидског осигурања запослених и доприносе по основу здравственог осигурања надлежном Фонду здравственог осигурања, Филијала Зрењанин и то у износу који обрачунавају надлежне службе туженог у време обрачуна, а на напред наведене износе. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове спора.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 480/15 од 15.04.2015. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, применом члана 395. ЗПП, ради разматрања правног питања од општег интереса и ради уједначавања судске праксе.

Решењем Р4 55/15 од 20.08.2015.године, Апелациони суд у Новом Саду предложио је Врховном касационом суду одлучивање о ревизији, као изузетно дозвољеној, налазећи да су испуњени услови из члана 395. ЗПП.

Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца, применом члана 395. ЗПП, с обзиром да је тужилац уз ревизију доставио више одлука судова са територије Републике Србије у којима је у истој правној ситуацији одлучено другачије него у побијаној одлуци, због чега постоји потреба за уједначавањем судске праксе, па је прихватио одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној и одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 399. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09), који се примењује на основу одредбе члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, ... 55/14), па је нашао да је ревизија делимично основана, а делимично неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка, због којих се, применом члана 398. став 1. ЗПП, ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код тужене на радном месту полицајца у Полицијској управи Зрењанин и има статус овлашћеног

службеног лица. Решењем тужене од 10.05.2009. године, које је донето у складу са чланом 3, 4. и 7. Правилника о платама запослених у Министарству унутрашњих послова од 26.06.2006. године, одређен је тужиоцу укупан коефицијент за обрачун и исплату плате од 17,78 и то основни коефицијент је 9,96, а додатни коефицијент је 6,52. Поређењем коефицијента тужиоца са коефицијентом М.П., запослене код тужене на дактилографским и административно-техничким пословима, без статуса, којој је одређен укупан коефицијент од 12,84, утврђено је да је укупан коефицијент тужиоца већи за 38,47% од коефицијента упоредног радника М.П. Такође је утврђено да је тужилац у спорном периоду, а према евиденцији о присутности тужиоца на раду, имао нередовности у раду у виду прековременог рада, ноћног рада, рада у дане државних и верских празника и приправности. Износи накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора обрачунати су од стране судског вештака.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужиоцу по основу нередовности у раду за утужени период и то по основу рада у дане државних и верских празника, прековременог рада, ноћног рада и приправности је већ извршено увећање плате преко 30%, кроз увећање додатног коефицијента, применом члана 147. у вези члана 146. став 1. Закона о полицији, због чега је у том делу одбијен тужбени захтев тужиоца. Такође је одбијен тужбени захтев и у делу којим је тужилац тражио исплату накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, закључивши да ове накнаде нису предвиђене Законом о платама државних службеника и намештеника, а ни Посебним колективним уговором за државне органе, који су били на снази у утуженом периоду.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом неосновано указује да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право приликом одлучивања о захтеву тужиоца за исплату трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Наиме, у складу са чланом 1. став 2. Закона о платама државних службеника и намештеника („Сл. Гласник РС“ 101/07), по коме се поједина права и дужности државних службеника у појединим органима могу посебним законом уредити и другачије, ако то произлази из природе њихових послова, на одређивање висине плате запослених код тужене примењују се одредбе члана 146. и члана 147. Закона о полицији („Службени гласник РС“, број 101/05 и 65/09), који је био на снази у утуженом периоду, као и подзаконски акти донети у спровођењу Закона о полицији. Наведеним прописима нису регулисане накнаде трошкова и друга примања запослених код тужене, у које спадају између осталог и трошкови исхране у току рада и регрес за годишњи одмор. Поред тога, ни Законом о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“ број 101/07), а ни Уредбом о накнади трошкова и отпремнине државних службеника и намештеника није предвиђена накнада ових трошкова.

Чланом 39. Закона о платама државних службеника и намештеника, прописано је да се посебним колективним уговором могу утврдити и друга примања државних службеника, према општим прописима о раду.

Сагласно наведеном, државни службеници и намештеници могу имати право на исплату ове врсте трошкова само ако је то предвиђено посебним колективним уговором или другим подзаконским актом. У конкретном случају, ни Посебним колективним уговором за државне органе („Службени гласник РС“ број 95/08), ни Уредбом о накнади трошкова и отпремнине државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“ број 86/07 и 93/07) није предвиђено право запослених у државним органима на накнаду трошкова за исхрану у току рада и реграса за коришћење годишњег одмора.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови правилном применом материјалног права закључили да не постоји законом прописани основ за исплату тужиоцу ове врсте трошкова, па је правилно у том делу одбијен тужени захтев, као неоснован.

На основу изнетог, применом члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Међутим, Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује да је приликом одлучивања о тужбеном захтеву за исплату неисплаћеног дела зараде по основу нередовности у раду, односно по основу рада у дане државних и верских празника, прековременог рада, ноћног рада и приправности је погрешно примењено материјално право, због чега је и чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 146. став 1. Закона о полицији („Службени гласник РС“, број 101/05 и 65/09), који је био на снази у периоду за који тужилац потражује разлику зараде, прописано је да полицијски службеници и други запослени у Министарству имају право на плату која се састоји од основице коју утврђује Влада и основног и додатног коефицијента у односу на звање, посебне услове рада, опасност, одговорност и сложеност посла. Висину коефицијента, из става 1. овог члана, утврђује министар, актом о платама запослених у Министарству, уз сагласност Владе (члан 146. став 3. истог Закона). Због посебних услова рада, опасности за живот и здравље, одговорности, тежине и природе посла, рада на дан празника који је нерадан, ноћног рада, рада у сменама, прековременог рада, дежурства, приправности и других видова нередовности у раду, чланом 147. став 1. истог Закона, прописано је да се запосленима у Министарству могу утврдити коефицијенти за обрачун плате који су од 30 до 50% номинално већи од коефицијената за друге државне службенике, а у висини масе средстава потребних за исплату додатних коефицијената из члана 146. став 1. овог Закона. Одредбом члана 147. став 2. истог Закона, прописано је да уз сагласност Владе, за поједине категорије запослених могу се утврдити додатни коефицијенти који омогућавају увећање и за више од 50%. Правилником о платама запослених у МУП-у од 26.06.2006. године, одређени су додатни коефицијенти запослених.

Правилна примена наведених законских одредаба подразумева да полицајци и овлашћена службена лица запослена код тужене почев од ступања на снагу Правилника о платама од 26.06.2006. године до 08.12.2011. године, када су ступиле на снагу измене Закона о полицији (“Сл.гласник РС” 92/11), немају право на увећање плате по основу нередовности у случају да је њихова плата већ увећана 30 до 50% у односу на плате других државних службеника.

Наиме, сама садржина одредбе члана 147. Закона о полицији, указује да се увећање цени у односу на плате других државних службеника, из чега произлази да приликом утврђивања да ли је тужиоцу већ увећана плата по овом основу упоредни радник може бити полицајац који има статус овлашћеног службеног лица и обавља послове радног места за које је предвиђена иста школска спрема, али нема изразите нередовности у раду. Стога упоредни радник по овом основу не може бити намештеник односно возач, дактилограф, хигијеничар, а како је учињено у спроведеном поступку пред нижестепеним судовима, већ полицајац овлашћено службено лице са истим степеном стручне спреме као тужилац, али који нема нередовности у раду.

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право када је околност - да ли је тужиоцу већ признато и утврђено право на увећану зараду по основу прековременог и ноћног рада, рада у дане државних и верских празника, као и по основу приправности, утврђена стављањем у сразмеру коефицијента тужиоца са коефицијентом референта коме је по основу платног разреда и радног места већ одређен знатно нижи коефицијент за обрачун плате.

На овај начин, побијаном одлуком је о основаности тужбеног захтева у овом делу, одлучено уз погрешну примену материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено, па је Врховни касациони суд, применом члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу трећем изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање у складу са примедбама из овог решења и уз правилну примену материјалног права, донети нову и закониту одлуку о овом делу тужбеног захтева.

**Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.**